

O BELÉN E O TRASNO DUN CONTO DE NADAL

VINTEDUAS

Vivimos nun mundo cheo de problemas e contrariedades, de agresividade, de inxustiza. Nestas datas de Nadal témo-la obriga de ser un pouco máis solidarios e responsables cos que sufren penurias, fame e dor, e tamén á hora de elixir, de acadar proxectos, esperanzas e ilusións.

E moi difícil acadar un remanso de paz, de trnquilidade, e agardamos todo o ano para conseguilo agora no Nadal. Na vila de Begonte poñénnolo moi fácil, porque traballan con entusiasmo tódolos días do ano vertendo un proxecto ambicioso e humilde, grandioso, tecendo a rede do amor ás causas ben feitas.

É abondo coñecida a frase de don Vicente Risco, o noso escritor, cando afirma: “Galicia no é un país pequeno, senón todo un mundo, tan grande como o noso espírito sexa quen de soñalo”.

Eu quero aplica-lo contido desta afirmación ó labor tan fermoso que desde que o trasno do Nadal reloucou no ano 1972 nesta acollidora vila chairega de Begonte creando un microcosmos orixinal e único que tan só percorréndoo cunha ollada experta pode coñecerse en toda a súa fondura e peculiaridade.

OBRA DE ARTE. Pois o trasno segue a esper-nexar dende aquela, ano tras ano, innovando e creando figuriñas, novos obradoiros para seguir alentando a obra e pensamento belenístico do seun fundador don Xosé Domínguez Guizán, etnó-

grafo e artista que coñecía profundamente a paisaxe física e maila paisaxe humana da chaira luguesa, que fielmente plasmou na súa obra de arte.

Un crego que atopou nas súas amistades os mellores colaboradores para potencia-la súa ambiciosa iniciativa da man de Xosé Varela e a súa dona, mestre da tecnoloxía dos movementos das miniaturas, e a modista especializada no vestiario de tódolos protagonistas do belén; Xulio Xiz, mestre da comunicación e quen mellor para espalla-la nova, así como actual promotor do mesmo e sen dúbida, o seu mellor colaborador, o seu irmán Xesús Domínguez Guizán, incesante creador de boas vontades e o canteiro nas horas de ocio. E outros moitos begontinos que desde o anonimato fan posible o evento acadando nesta nova edición azos de ledicia e creatividade nun acolledor recuncho, modestamente acondicionado dunha dimensión de 80 metros cadrados de fantasía e fermosura.

XERMOLO. Situado no baixo do local social deste pobo, para que dera luz a un traballo que prende un bo día marabilla da propia terra transmitindo ese sentimento apaixonado onde xermolan as vivenzas relixiosas e galegas máis engaiolantes, os obradoiros máis típicos: o carpinteiro, o ferreiro, as tecedeiras, os costumes da nosa terra, a matanza do porco, o trafego do viño; as tradicións máis entrañables, a queimada, o magosto e como non, a representación máis inxeniosa daquel pobo de Xudea, co castelo de Herodes, e os seus vixiantes, o Misterio do Nacemento de Xesús nun

portaliño xiratorio onde están os protagonistas desta noite, os pastores e mailos Reis Magos.

Como toda curiosidade xorde á carón dunha ilusión, este ano a ilusión das persoas que traballamos na escola era achegalles ós escolares de Monterroso este paraíso navideño e para iso programamos unha visita ó belén.

ÉXITO. A curiosidade infantil é tentadora porque aquel planeta alucinante fixo voa-lo seu maxín ó país das marabillas, porque para entendela hai que ollalo con corazón de neno. A experiencia foi todo un éxito por moitas razóns. Foi unha apaixonante lección participativa, para acende-la chispa da curiosidade e da tradición, para vivir de cheo un intre fantástico de 15 minutos de duración da man da natureza viva, da natureza pétrea e da tecnoloxía máis sofisticada para dar vida e dinamismo a máis de medio centenar de figuras dos distintos obradoiros que forman parte deste mosaico navideño e amosan con delicadeza e purismo os oficios máis antigos.

Foi tamén vital para achega-la nosa cultura tradicional e o amor á natureza alí latexante que cautivou o maxín infantil. E foi unha contemplación silenciosa íntimamente achegada á Natureza que alí xorde diluída en luz, cor e son, fenómenos atmosféricos (Vento, choiva, treboada, neve, o arco da vella) e ata o río Ladra cos seus peixes de cores.

Tan pronto é o día como é noite; alborea ou chega a tardiña; é Nadal e sae o anxo do Ceo, e os Reis Magos van cara ó Portaliño.

PREGUNTAS. O estoupido de preguntas ó remata-la sesión foi contínuo, atopaban moita relación coa súa aldea, facían as mesmas cousas, os animais estaban alí fielmente representados, o cuxo mamaba da súa nai, a porca amamantaba ós porquiños, os peixes nadaban escapando do anzó dos pescadores; mataban os porcos, asaban o ca-

brito; a igrexa co seu monaguillo, cos leñadores, as casas, a taberna, a aira, o río, o monte...

O meu agradecemento ó belén; e a tódolos artífices deste evento que fan que goce dun prestixio que só o esforzo colectivo e riguroso consolidou, e a perseveración nesa liña garante que alí agrome a ilusión e medre coma en ningún lugar.